

[Rytter.]

Fald paa det — desværre maa indrømme, at det har været en Skuffelse med Nævningerne; den Maade, hvorpaa Nævningeinstitutionen har virket, har været en Skuffelse for Befolkningen, saa at der er mange, som nu siger: Lad os hellere faa Meddomsmænd end Nævninger, for vi kan ikke blive ved at have saa indbyrdes modstridende Domme, som vi har faaet ved Nævningerne; vi kan ikke blive ved at have det Forhold, at man paa Rigsdagen enes om en Lov om Fosterfordrivelse eller et andet Spørgsmaal, og Nævningerne saa i en Sag gaar direkte imod. Nævningerne maa efter min Mening dømme efter Loven. Det kan være, at en Lov er gaaet ud af Brug, og saa har de Ret til at betragte den som alle mulige andre. Men man kan ikke have den Modstrid, der ligger i, at Rigsdagen vedtager eet, og Nævningerne bestemmer noget andet. Derfor har Nævningeinstitutionen desværre virket uheldigt, og nu er Spørgsmaalet altsaa: Skal vi for at bøde herpaa gaa over til Meddomsmænd i fuld Udstrækning?

Ved Besvarelsen heraf maa man være klar over, at der er meget, som taler til Undskyldning for Nævningerne. Nævningerne har haft slemme Kaar at arbejde under. Jeg vil her først pege paa et Punkt, hvor jeg tror — det forstod jeg af Forhandlingerne i Folketinget —, at Ministeren er enig med os, nemlig Spørgsmaalet om Forsvaret, om Forsvaret har Ret til at gaa i Brechen for vedkommendes Frifindelse med alle mulige Argumenter, selv om de ligger udenfor det, der stemmer med vor Lovgivning. Jeg synes det ikke. Lige saa vel som vi i Lovgivningen har fastsat, at Stadsadvokaten ikke maa gøre det — han skal holde sig til det faktiske og ikke brede sig ud over det —, maa, synes jeg, Defensorerne bære sig ad paa samme Maade og ikke udsætte Nævningerne for den Tro, at naar en Jurist kan staa frem og sige det og det, maa det ogsaa være Lands Lov og Ret, og saa kan de vælge mellem de to Fortolkninger, enten Statsadvokatens eller Defensors. I saa Henseende har Nævningerne været udsat for meget. De har ogsaa været udsat for meget fra Pressens Side, idet denne i mange Tilfælde har drøftet Sagen baade lang Tid i Forvejen, og naar den er kommet for. Sligt er maaske vanskeligt at undgaa, men jeg haaber dog, at Pressen vil indse, at det gaar ikke. For at nævne et Eksempel forekommer det mig, at man ved det saakaldte Medlidenhedsdrab var ude over alle Grænser. Man kritiserede i Folketinget,

at der var afsagt Fængslingskendelse over vedkommende Kvinde. Jeg tror, det var rigtigt alene for at værgе hende mod Pressen. Ogsaa af andre Grunde forekommer det mig rigtigt; under saadanne Omstændigheder maa vedkommende underkastes Arrest, og man maa undersøge, hvorledes Situationen foreligger.

Men ikke blot fra Forsvaret og fra Pressen har Nævningerne været udsat for meget, vi har endog Eksempler paa, at de fra Vidners Side har været udsat for en meget haardhændet Behandling. Jeg vil blot minde om, hvad der skete i den saakaldte Trælstatsag, hvor man oplevede det, at den Minister, som havde Ansvar for, at Sagen var rejst, og som havde rejst den, gjorde gældende, at han ikke kunde gøre andet, for ellers vilde han være blevet angrebet alt for stærkt. Han blev ført som Vidne og erklærede da tydeligt og klart: Jeg turde ikke frikende, Kritikken vilde da være blevet alt for stærk, mine juridiske Raadgivere har raadet mig saadan og saadan; men vedkommende har lidt nok, er der Grund til, at han skal lide mere? Jeg synes, det er forkert, at noget saadant kan ske. Det er jo ikke andet end, hvad Myndighederne er udsat for saa mange Gange: Man maa der vælge mellem, om man vil tage Ansvar for at henlægge Sagen eller rejse Sagen, og saa maa man ogsaa tage Konsekvenserne deraf. Det forekommer mig, at den højtærede Justitsminister, hvis lignende Tilfælde skulde indtræde i Fremtiden, maa gøre Brug af en eller anden streng Bestemmelse for at undgaa, at den anklagebesluttende udtaler sig saaledes som Vidne.

Ogsaa af Hensyn til Højesterets Stilling, for at den ikke skal blive sat helt ud af Spillet, tror jeg, at vi skal være meget forsigtige med vor Stilling overfor Meddomsmænd. Dette er jo et rent sagligt Spørgsmaal, og jeg haaber derfor, at Ministeren og vi andre kan finde hinanden, saaledes at vi ikke kommer fra een Grøft over i en anden. Jeg er vis paa, at Ministeren er enig med mig i, at paa et andet Omraade, som jeg senere kommer tilbage til, nemlig overfor Offentlighedsprincippet, var vi alt for begejstrede lige straks og indførte det i vid Udstrækning; men saa saa man, at det gik ikke, og nu er man ved at gaa til den anden Yderlighed. Det havde maaske været bedre, om man havde valgt den gyldne Middelvej. Saaledes mener jeg ogsaa, at naar vi skal til at drøfte Spørgsmaalet om Meddomsmænd rent sagligt, maa vi undersøge, om vi skal gennemføre denne